

POSUDEK OPONENTA NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI

Učební úlohy v matematice a zeměpisu: srovnání na základě analýzy učebnic pro 2. stupeň základních škol

Natálie Kotýnková

Předložená práce je věnována analýze úloh ve vybrané řadě učebnic matematiky a zeměpisu pro 2. stupeň základní školy na základě zvolených taxonomií.

Autorka postupuje velmi systematicky. Nejprve definuje základní pojmy, s nimiž bude pracovat, a představí základní myšlenky z obecné didaktiky, které bude potřebovat. Tento teoretický úvod je vlastně stručným úvodem do prakticky pojaté obecné didaktiky. Tento postup považuji za dobře zvolený, neboť transformace do specifických oblastí oborových didaktik není úplně triviální: autorka pracuje ve dvou odlišných oblastech: v didaktice zeměpisu a didaktice matematiky. Všechny zmíněné pojmy i teorie jsou v další části práce využity, přehled je tedy účelný.

Klasifikace úloh z vybraných řad učebnic probíhá ve dvou větvích: jedna je zaměřena na typy úloh (otevřené, uzavřené, ...), druhá vychází z revidované Bloomovy taxonomie kognitivních cílů. Autorka si velmi dobře všimla, že ani tuto revidovanou taxonomii nelze přímo aplikovat na úlohy v učebnicích matematiky i zeměpisu zároveň. Reflektovala specifika obou oblastí a tuto taxonomii upravila (str. 29, tabulka 7). V základních kategoriích jsou úpravy drobné, jejich náplň (charakteristické fráze a pojmy) však přibližuje svému cíli analyzovat úlohy v učebnicích matematiky a zeměpisu. Úpravy považuji za výborné; je zřejmé, že autorka prošla mnoho úloh z obou oblastí, pokusila se je zařadit do příslušných kategorií a při tom postupně tvořila přehled nejčastěji se vyskytujících frází a pojmů charakteristických pro jednotlivé kategorie. Vlastní úprava taxonomie tak umožnila dosáhnout cílů práce.

Samotná analýza učebnic z hlediska taxonomie úloh v nich obsažených je provedena v kapitole 5. Autorka prošla úlohy ze dvou učebnicových řad (jedna z matematiky, jedna ze zeměpisu). Znamenalo to projít a klasifikovat stovky úloh; autorka tak jistě získala výborný přehled o úlohách v učebnicích pro 2. stupeň ZŠ. Za velmi pěkný výsledek této části považuji shrnutí do grafů porovnávající úlohy v učebnicích matematiky a zeměpisu (grafy 2 a 5, případně grafy 7 a 8).

Předložená práce je na velmi dobré úrovni, a to jak po stránce formální, tak obsahové. Autorka pracuje s literaturou velmi korektně (a činí tak s naprostou samozřejmostí), vše je řádně citováno, používané zdroje jsou kvalitní a relevantní.

Text se čte dobře: je psán srozumitelně, přehledně, s názornými grafy. Překlepy se v práci prakticky nevyskytují, jen naprosto výjimečně se objeví drobná nedopatření, např.:

- str. 16, nad tab. 1: *Tyto principy, které stojí na několik desítek let trvajících experimentů,*
- str. 28 uprostřed: *úloha je zadána na základě sloves typické danému předmětu,*
- v literatuře (str. 49 dole) u položky Tollingerová (1974): *Referát nesoustředění řešitelů.*

Vzhledem k výše uvedenému doporučuji, aby byla tato práce uznána jako bakalářská, a doporučuji ji k obhajobě. Navrhuji hodnocení **výborně**.